

— Könyvet adnak a vörös katonák kezébe.

Az 1861—65. évi északamerikai polgárháboruban, amikor az Egyesült Államok északi és déli államai álltak egymással szemben fegyveresen, az északi államok képviselték a haladottabb, a szabadabb világnézetet: a rabszolgák felszabadítását követelték, míg a déliek nem akartak engedni a rabszolgatartásból. Följegyezte a történelem, hogy az északi államok polgárai véres harcok közepette a tábor-tüzek mellett pihenőben betűvetésre és olvasásra tanították a soraikban küzdő néger rabszolgákat. Az állati sorban tartott rabszolga, amint olvasni tanul, miközben véresen teszi meg első lépéseit a szabadság felé: ez a jelképesen ható történelmi epizód merül föl gondolatunkban, amikor olvassuk *Böhm* elvtárs hadseregfőparancsnok mai rendeletét, mellyel jó könyveket és röpiratokat, öntudatot edző és lelket üdítő szellemi táplálékot ad a fronton küzdő vörös katonák kezébe. A történelmi fejlődés folyamán eltűntek a rabszolgák és jobbágyok, de megszületett a kapitalizmus és megteremtette a rabszolgaságnál alig különb bérabszolgaságot. És ma a vörös hadsereggé varázsolt bérabszolgák sokasága küzd a szabadság frontján a nemzetközi elnyomó kapitalizmus buta és embertelen hordái ellen. Ezeknek a modern rabszolgáknak már nem kell tanulniok a betűvetést, ezen már rég túl vannak, hiszen éppen a nyomtatott betű harcok igazságainak és szabadsághirdető ígéinek van legnagyobb része abban, hogy megunva láncukat, most fegyvert kovácsoltak ezekből gonosz kizsákmányolóik ellen. A tanulás, a tudás ébresztette föl bennük az osztályöntudatot s az osztályöntudat ragadtatott velük fegyvert, hogy osztályérdekeikért megvívják a maguk nagy harcát. Ezért szálltak

9. 2 4

táborba, nem pedig hazug frázisok mákonyos hatása alatt — idegen érdekekért. A Vörös Hadsereg vezetősége azt akarja, hogy a proletáröntudat lángja minél magasabban lobogjon a katonák lelkében, hogy a megértés tisztánlátásával törtessenek nagy céljaink felé. Ezért ad kezükbe jó könyveket a nagy küzdelmek alatt is és azért, hogy a pihenés óráiban művészi értékekkel szórakoztató olvasmányokon üdüljön föl lelkük. A kapitalizmus, amikor rabló szándéku hadjáratában vágóhídra vitte a proletárok millióit, hazugsággal és alkohollal kábította el agyukat, a világosságot terjesztő könyveket és a *Népszavát* pedig el-súlyesztette. A proletárállam ezzel szemben kizárta az alkoholt s helyette igazságot és szépséget ad, mert az igazságot akarja, ezért pedig csak olyan emberek küzdhetnek, akik józan és kristálytisztia öntudatukból merítik a lelkesedést és harci kedvet.

Népszava 5/18